

Joutsenmerkki edistää kiertotaloutta

Joutsenmerkki on selkeä työkalu kiertotalouden edistämiseen. Se myös vahvistaa yritysten kilpailukykyä, edistää resurssien käytön tehokkuutta sekä auttaa luomaan uusia liiketoimintamalleja ja innovatiivisia ratkaisuja.

Joutsenmerkin tavoitteena on vähentää kulutuksen aiheuttamaa ympäristön kokonaiskuormitusta. Tästä syystä Joutsenmerkin vaatimusten laatimisessa arvioidaan tuotteen koko elinkaarta aina raaka-aineista tuotantoon, käyttöön, hävittämiseen ja kierrättämiseen. Kriteerit laaditaan pääasiassa seuraavien kuuden tekijän pohjalta:

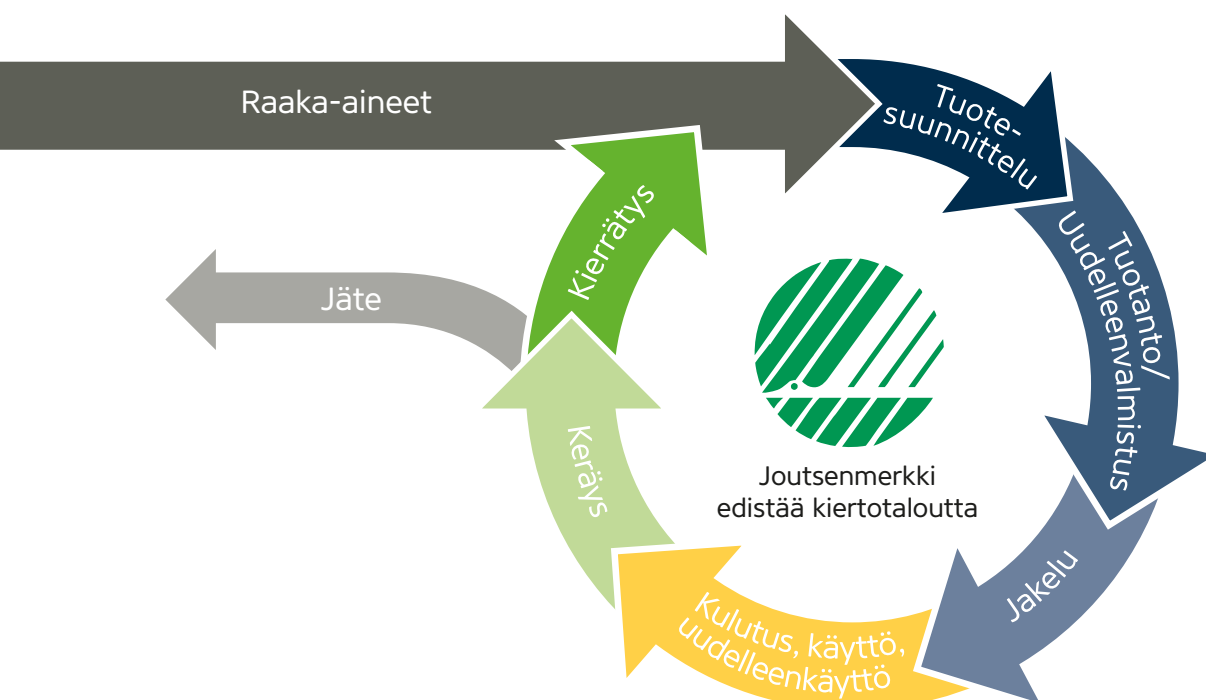
- 🔄 **Uusiutuvia, kierrätettyjä ja kestäviä raaka-aineita koskevat vaatimukset**
- 🔄 **Tiukat kemikaalivaatimukset**
- 🔄 **Resurssien ja energian rajoitettu käyttö**
- 🔄 **Laatuvaatimukset ja käyttöikä**
- 🔄 **Tuotteen suunnittelua, purkamista ja korjattavuutta koskevat vaatimukset**
- 🔄 **Optimaalista jätteiden käsittelyä koskevat vaatimukset**

Joutsenmerkki tukee kierrätysnäkökulmaa tuotteen elinkaareissa, ja nimenomaan tämä on edellytys kiertotaloudelle. Tämä tarkoittaa keskittymistä siihen, millaiset toimet missäkin vaiheessa vaikuttavat myönteisesti elinkaaren moniin muihin vaiheisiin. Tarkoituksena on siis välttää siirtämästä haitallista ympäristövaikutusta toiseen elinkaaren vaiheeseen.

Kiertotaloudessa ei keskitytä pelkästään suljettuihin resursseihin, kiertoon yksinkertaisessa tuotantjärjestelmässä, vaan ratkaisu voi löytyä yhteisistä kierrätykseen liittyvistä resurssijärjestelmistä. Tämä mahdollisuus huomioidaan Joutsenmerkissä: joidenkin tuotteiden kohdalla yhteiset resurssien kierrätysjärjestelmät ovat kaikkein tehokkaimpia ja tästä syystä ne on hyvä asettaa etusijalle.

Kiertotaloutta voidaan tukea useilla tavoilla tuotteen tai palvelun elinkaaren aikana. On ylipäätään tärkeää keskittyä resurssien tehokkaaseen ja kestäväan käyttöön ja varmistaa, että materiaalit eivät sisällä sellaisia ongelmallisia kemiallisia aineita, jotka vaikeuttavat tai estävät uudelleenkäyttöä.

Joutsenmerkissä hyödynnetään yhteiskunnan nykyisiä puitteita kiertotaloudelle parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että lähtökohdaksi otetaan nykyinen resurssien kierto; raaka-aineiden saatavuus ja jätteiden käsittely Pohjoismaissa. Joutsenmerkin avulla yritysten on helppoa ja mahdollista osallistua kiertotalouden edistämiseen.

Näin Joutsenmerkki tukee kiertotaloutta

Uusiutuvia, kierrätettyjä ja kestäviä raaka-aineita koskevat vaatimukset

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkki asettaa vaatimuksia uusiutuvien, kierrätettyjen ja kestävien raaka-aineiden käytölle ja niiden myönteiselle ympäristövaikutukselle. Vaatimukset koskevat usein raaka-aineiden valintaa, mutta niitä voidaan asettaa myös resurssien käytölle valmistus- ja käyttövaiheessa.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Rakennuslevyjä ja rakentamista koskee vaatimus, että vähintään 70 prosenttia käytetystä puusta tulee olla kestävästä puutavaraa. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa oleville kertakäyttötuotteille ja lattioille on asetettu vaatimus uusiutuville raaka-aineille. Värikasetteja koskee uudelleenvalmistukseen liittyvä vaatimus. Paperituotteille on asetettu joko kierrätettyä tai sertifioitua puukuitua koskeva vaatimus.

Tiukat kemikaalivaatimukset

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkin kemikaalivaatimus koskee sekä materiaaleissa että valmiissa tuotteissa käytettyjä kemikaaleja. Tämä vähentää mm. ympäristökuormitusta tuotannon aikana ja kemikaalialtistusta käyttövaiheessa. Samalla vaatimukset korostavat mahdollisuutta uusiokäyttöön ja kierrätykseen tuotteen elinkaaren myöhemmässä vaiheessa.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Rakentamista koskee kemikaalivaatimus, joten raaka-aineiden valinta varmistaa puhtaiden ja uudelleenkäytettäviksi soveltuvien materiaalien käytön. Lattiamateriaalit ja huonekalut eivät saa sisältää ftalaatteja ja tekstiilit eivät saa sisältää halogenoituja liekinestoaineita. Leikkikaluille on asetettu tiukat muovin lisäaineita koskevat vaatimukset.

Resurssien ja energian rajoitettu käyttö

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkin resurssien ja energian käyttöön liittyvät vaatimukset koskevat tyypillisesti valmistus- ja käyttövaiheita, joiden aikana näiden käyttöä on mahdollista vähentää.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Sekä paperin- että levynvalmistuksessa on energiankäytön rajoittamista koskeva vaatimus, autopesuloita koskee veden käytön rajoittamista koskeva vaatimus ja rakentamista koskee alhaisen energiankäytön vaatimus käyttövaiheessa.

Laatuvaatimukset ja käyttöikä

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkin laatuvaatimus varmistaa, että tuotteen käyttötarkoitus on aiottu ja sen käyttöikä on pitkä. Vaatimukset koskevat suunnittelu- ja valmistusvaihetta ja ne vaikuttavat siihen, kuinka kauan tuotteen käyttöikä kestää. Näin tuotteen käyttöikä ennen jätteenkiertämistä on entistä pidempi ja laadukkaat tuotteet voidaan yhä useammin käyttää uudelleen.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Huonekaluja koskevat lujuutta ja kestävyyttä koskevat vaatimukset, tekstiilejä värin pysyvyyttä ja kutistumista koskevat vaatimukset ja pesuaineita pesutehokkuutta koskevat vaatimukset.

Suunnittelua, purkamista ja korjattavuutta koskevat vaatimukset

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkki asettaa soveltuville tuotteille suunnittelua koskevia vaatimuksia niiden purkamiseen ja korjattavuuteen liittyen. Vaatimuksia asetetaan suunnittelu- ja valmistusvaiheille. Näin varmistetaan tuotteen pitkä käyttöikä ja materiaalin tehokkaampi kerääminen uusiokäyttöön jättevaiheessa.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Tietokoneita koskee vaatimus, että niihin tulee voida lisätä RAM-muistia ja uusi akku koneen käyttöajan aikana. Toimistolaitteisiin tulee olla saatavana varaosia 5 vuoden ajan laitteen ostohetkestä. Huonekaluilta edellytetään, että metalli ja muovi tulee voida purkaa helposti uusiokäyttöä varten.

Optimaalista jätteiden käsittelyä koskevat vaatimukset

Myönteinen vaikutus kiertotalouteen:

Joutsenmerkki asettaa mahdollisuuksien mukaan vaatimuksia jätteiden rajoittamiselle ja lajittelulle. Silloin kun se on asianmukaista, asetetaan vaatimuksia suunnittelu- ja valmistusvaiheille. Näin varmistetaan, että tuote valmistetaan materiaaleista, jotka voivat sisältyä suljettuun resurssikiertoon, kun tuote on käytetty loppuun. Materiaalivaatimukset liittyvät myös kemikaaleille altistumiseen käyttövaiheessa. Jos kyseessä on palvelu, asetetaan vaatimuksia jätteiden lajittelulle ja jätemäärän rajoittamiselle.

Esimerkkejä Joutsenmerkin vaatimuksista:

Myymälöitä, ravintoloita ja työpaikkaruokaloita koskee vaatimus lajittelemattoman jätteen alhaisesta tasosta. Puhdistuspalveluita koskee vaatimus muovikassien rajoitetusta käytöstä neliometriä kohden. Joutsenmerkityille taloille ja huoneistoille on asetettu vaatimus, että jätteet on voitava lajitella vähintään neljään jakeeseen.

